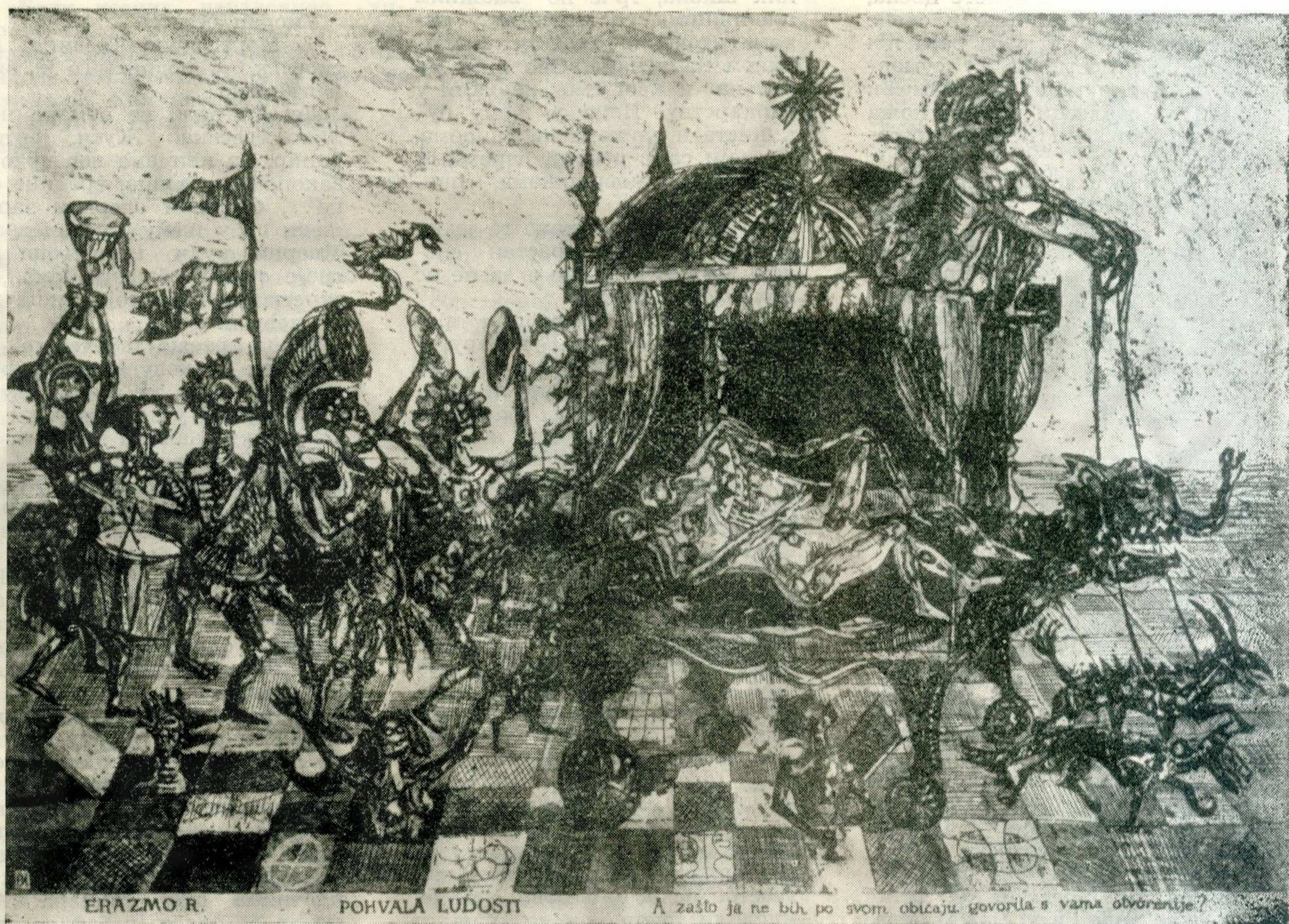

Чињенице

Референдум И демагози

ERAZMO R.

POHVALA LUDOSTI

A zašto ja ne bih po svom običaju govorila s vama obožavateljice?

Ликовни прилози у овом броју:

Богдан Кршић — репродукције графика

Дванаестог фебруара грађани краљевачке општине треба да се изјасне да ли прихватају или одбијају да у наредне три године плаћају 1,5 одсто од својих месечних принадежности за потребе инвестиционе изградње у школама и здравственим институцијама. Уколико грађани одговоре потврдно на референдуму, просвета и здравље добијају значајна новчана средства, којима ће моћи да подмире све своје данашње најхитније потребе. За две трећине оваквих давања — колико је планирано школама — могуће је у краљевачкој општини обезбедити нормалне услове рада за неких шеснаест хиљада ученика и готово 700 њихових учитеља, наставника и професора. Ваља такође очекивати да ће се, по истеку ове велике акције, Краљевчани најзад ослободити вечите неизвесности: како почетком сваке школске године уписати у школе другог ступња све ученике, који заврше осмо годишње образовање? Тврди се да би самодоприносом било могуће ефикасно интервенисати и у овом увек осетљивом питању.

Једна трећина доприноса, која би се уступила здравственим институцијама, створила би услове да се готово потпуно изгради и заклучи систем здравствене заштите у краљевачкој општини... Наравно, потврдан одговор на референ-

думу донео би и разне друге користи.

Већ из овако летимичног набрајања предности самодоприноса, јасно је да се не бисмо смели двоумити какав одговор дати 12. фебруара. Верујемо, чак, да за највећи део грађана у том контексту и неће бити никаквих дилема: они ће дати свој пристанак.

Намера нашег коментара у ствари јесте да на нешто друго укаже — на којекакве приче и приче о томе да је против референдума већина грађана у општини, да је такав став исправан, да се средства доприноса неће наменски потрошити, да сличних искустава из прошлости има на претек, итд, итд.

Има такође и оваквих резоновања: тај и тај друг тобож нема ништа против помоћи просвети — или пак здравственим институцијама! — али због оне друге стране ипак неће потврдно гласати, па то препоручује и осталим грађанима. Или: референдум је замка за наивне. Тиме што се помаже инвестициона изградња у школама и здравственим институцијама, ослобађају се новчана средства за личне дохотке просветним и здравственим радницима!?

У Краљеву и околини не дешава се први пут да разни демагози користе овакве ситуације и дижу свој глас, уносећи смутњу међу поштене гра-

ђане. Такви људи — јер ако има отпора каквој јавној масовној акцији, она махом од њих потиче — незадовољни су свим и свачим: њима смета било какав састав билоког политичког или самоуправног органа (ако и они нису тамо укључени), њима не вреди ниједна идеја, њима све што се ради лоше се ради, њима је — да и то споменемо — сваки општински руководиоца, од рата па овамо, неспособан руководиоца, и т. сл.

Као некакав политички фактор ови људи углавном су безначајни, али могу бити и веома штетни у усмеравању јавног мњења, нарочито у тренуцима кад је оно у дилемама да ли поступити на један или на други начин.

По нама, и није никаква грешка, то је чак и нормално, што грађанин, с времена на време, мора да се изјашњава алтернативно. Живимо у једном младом друштвеном уређењу, у систему који је сав напрегнут да, макар и читавим низом одрицања, надокнади оно што је овај народ пропустио да уради у прошлости, у ранијим историјским ситуацијама. Нормално је и то што желимо да надмашимо садашње наше могућности... За ову нацију, па и за овај град друкчијег избора и нема...

Међутим, вратимо се још једном референдуму у краљевачкој општини.

Он је последица такође једне дилеме. Свочили смо се са непријатном истином да морамо бирати између два решења: или преступити да се ствари развијају својим током — а то значи да нам две значајне друштвене делатности све више заостају, — или се пак свесно сарећи појединачно готово симболичких новчаних средстава и на тај начин директно убрзати њихов развитак. (Од чега ћемо опет сви ми имати само користи).

Кад се тако разложи проблем, очигледно је да не би требало да буде двоумљења ни за једног бирача у општини. Бар овај град, и његова најближа околина увек су у сличним приликама умели да буду дорасли догађајима, увек изнад уских личних интереса.

А уколико се, којим случајем, деси да исход референдума од 12. фебруара буде неповољан по општу ствар — онда не треба кривити грађане. (Можда чак ни оне споменуте смугљивице!?). Кривица ће бити до друштвено-политичких организација што, можда, нису правилно и благовремено објасниле суштинску проблему.

Ипак, ми једну такву могућност не допуштамо!

Из простог разлога што познајемо Краљевчане, што нас искуство учи да ти људи никад нису оманули, бар не онда кад је било стани — пани...

ХРОНИЧАР